Ч. 149 (13.694). Львів, субота 9. червня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ще одно Товариство „Сокіл" розвязане.

Старовство в Перемишлянах розвязало рескриптом з дня 26. V. 1934. т-во „Сокіл" в Ладанцях. Мотиви розвязання такі: В селі Ладанцях відбулася місія, по скінченні якої молодь, відпроваджуючи оо. місіонарів, виїхала на конях до залізничої стації у Волкові. Поліція зробила після цього донесення до старовства, що цю бандерію уладжували члени „Сокола" і на цій підставі старовство розвязало т-во „Сокіл".

Виділ т-ва „Сокіл" в Ладанцях зробив рекурс проти цього рішення старовства. У рекурсі заведено докази, що т-во „Сокіл" у згаданій бандерії участи не брало, бо на конях їхали хлопці і молодші громадяни з власної волі, а не як члени „Сокола", який з тою бандерією не мав нічого спільного.

Соціялісти і вшехполяки не вносять протестів проти виборів до Міської Ради у Львові.

Довідуємося, що і соціялісти і вшехполяки рішили не вносити протестів проти переведених недавно виборів до Міської Ради у Львові. У присланому до нас комунікаті Окружний Робітничий Комітет ППС у Львові повідомляє, що при нагоді провірки Городським Старовством автентичности підписів, вложених на протесті в окрузі XI., стверджено приноровлювання супроти підписуючих тих самих метод, що й перед виборами по зголошені листи кандидатів. З уваги на це соціялісти рішили зрезиґнувати з усяких протестів. З того виходить, що Львівське Воєвідтсво розглядатиме тільки українські протести, внесені, як відомо, з 6 виборчих округ.

Побили посла Гривнака.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 21. травня. (Вл. кор.). — Вчора, в неділю, 20. травня, відбулось віче української соціялістичної ґрупи в Пасейку, Н. Дж. недалеко Ню Йорку. Прибуло на віче яких 300 людей, в більшій частині члени та симпатики тієї ґрупи, яка запросила на бесідника пос. соц.-радикальної партії з краю Андрія Гривнака.

Після його промови дехто з прихильників ґрупи націоналістів запитав посла, як він ставиться до ґрупи націоналістів. Він відповів, що на його думку, вони в краю шкідливі і стоять на услугах чужих сил, як зрештою він це сказав був у Ню Йорку на окремім зібранні після свого віча.

Тоді моментально на сцені кинулось на посла кількох молодих людей, які його добре побили і самі поспішно вийшли зі салі.

Здивована публика не могла охолочути із замішання і не поспішила послові на рятунок ані не притримала напасників.

Віче відбулося в Українськім Народнім Домі, який є власністю соціялістичної ґрупи від кільканацяти літ. Завізвана телефоном поліція прибула на місце траґедії вже після факту.

(„Америка".)

В 50-ліття греко-католицької Церкви в Америці.

Картини з історії української іміґрації будуть виставлені на святі в Стемфорді.

НЮ ЙОРК, 18. травня (Вл. кор.). На перше свято, яке приготовляється з нагоди 50-літнього ювилею Української Католицької Церкви в Америці у Стемфорді, готують теж виставу здраматизованих образків з історії української іміґрації („педжент").

Вистава складатиметься з трьох частин, в кожній виступить більший здвиг народу з хорами та народніми забавами з минулого й теперішнього. Ці картини повязані одною ідеєю і до деякої міри акцією

Їх приладив на сцену один із живучих українсько-американських авторів. До вистави будуть намальовані спеціяльні декорації, а серед них краєвиди із старого краю й Америки.

В масових сценах візьмуть участь наші майнери (копальники) з Пенсильвенії, великий гурт пересічних міських іміґрантів і нова американсько-українська ґенерація.

Ідея „Бувальщини іміґрації в картинах" викликала живе зацікавлення в ґуртках співаків, які приготовляються до участи

Зменшення населення в Америці.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Стейтовий департамент здоровля видав звіт з руху населення за перший чвертьрік 1934. Зі звіту показується, що число народин в стейті давало 13.6 на тисячку населення, а в тому самому кварталі минулого року це число давало 14.4 на тисячку, отже замітний упадок числа народин. Та дивним дивом і смертність населення зменшилася, яка виносила 12.7 на тисячку, а в минулому році в тому самому кварталі 12.6 на тисячку, отже дуже маленьке зменшення. В першому кварталі 1932 р. число новонароджених осягло 15.6 на тисячку а померлих 12.6

Вчорашні ґазети принесли вістку з Міляна, що тамошня ґазета „Пополо д'Італія", яка є приватною власністю Мусолінія, пише з приводу зменшення населення в Америці таке: „Вже тепер пізнати наслідки зменшення числа народин в Злучених Державах, а це є поперше параліж енерґії, по друге — зменшення продукції, а потретє — занепад хліборобства. У своїм поході до великих осягів американський нарід не полишив по собі наслідників. Це власне його нещастя. Положення тепер зовсім траґічне. Кріза в Злучених Державах походить від упадку населення, за кілька ґенерацій число народин буде рівне числу померлих, а тоді розпічнеться розпадання хмародерів".

Німеччина шукає повороту до Ліґи Націй.

ЛЬОНДОН, 7. 6. ПАТ. „Манчестер Ґардіян" подає ревеляційну вістку, що Німеччина шукає повороту до Ліґи Націй. Більша кількість німецьких делеґатів у Женеві, що вібито приїхали на переговори в справі басейну Саари, підкреслює поворот Німеччини до Ліґи Націй і на розбройну конференцію. „Манчестер Ґардіян" пише, що німецький уряд не буде ставити ніяких вимог перед поворотом до Ліґи і тільки жде на запросини одної з великодержав. Метою численної німецької делеґації підшукати таку великодержаву, яка піднялась би тієї місії.

Перед державним переворотом в Еспанії.

АТЕНТАТ НА ҐЕН. БЕРЕНҐУЕРА.

МАДРИТ. 7. 6. ПАТ. У віллі в Сан Себастіян вбито ґенерала Фернанда Беренґуера, брата колишнього диктатора Еспанії і наслідника диктатора Прімо де Рівери. Кружляють поголоски, що вбивники хотіли вбити його брата, який теж був у віллі. Вбивство ґен. Фернанда Беренґуера страйки робітників і поголоски про державний переворот загострюють дуже політичну ситуацію. Вчора поліція викрила в Мадриді тайний магазин зброї, де найшла 610 револьверів, 80 тисяч набоїв та вибухові матеріяли. У місцевости Хан 300 страйкуючих робітників спалили фарму і вбили сина фармера. Подібні інциденти відбуваються в цілій Еспанії.

Маємо сензацію.

З нагоди заповідженого приїзду німецького міністра пропаґанди Ґебельса у „приватному характері" до Варшави.

Львів, 7. червня 1934.

„Панта рей" (все пливе) — сказав колись грецький фільософ. Все пливе і зміняється дуже бистро, саме тому, що пливе. Нічого не лишається на одному місці в житті людей, громад, народів і держав. Але, здається, ніколи ще цей капітальний вислів грецького фільософа не мав такого свого переконуючого пристосування до ділянки міжнародньої політики і міжнародніх відносин, як саме тепер. Коли взяти на увагу т. зв. конюнктуральні відносини в міжнародній політиці хочби за останній рік, то треба ствердити, що вони змінялися так бистро та часто, що важко всі зміни зареєструвати та підсумувати.

Не так давно світ був переконаний, що італійсько-німецькі взаємини будуть розвиватися по лінії італійсько-німецької приязні і навіть мілітарного союзу. Тимчасом прийшли австрійські події і вони цілу італійсько-німецьку ідилю знівечили. Нині відносини між фашизмом та гітлеризмом напружені.

Так само не так давно здавалось усім що французько-польські взаємини з року на рік будуть затіснятись і що вкінці оформляться у якийсь нерозривний, вічний союз приязні. Тимчасом останні часи і події виявили, що в тих взаєминах не все складається добре і що між тими обома державами до вічного союзу приязні дуже і дуже далеко.

Вчорашні союзники Німеччина і СССР нині стали завзятими, непримиримими противниками і ворогами.

Здається, що доволі прикладів на те, щоби зілюструвати та доказати, що в міжнародніх взаєминах тепер усе пливе, з дня на день зміняється і тим самим робить міжнародню політичну ситуацію не тільки дуже складною, але й у найвищій мірі напруженою, підозрілою та не дуже то певною.

Але найнагляднішим і найбільше переконуючим арґументом на ту змінчивість і пливкість міжнародніх і міждержавних взаємин є хіба справа німецько-польських взаємин. Те, що було вчора на тому відтинку, всім добре відоме. Було чорно. Те, що є нині у тійже ділянці, є повним запереченням вчорашнього. Бо стало білим.

Хтож із нас не памятає тієї атмосфери, яка давила всю прилюдну польську опінію щодо Німеччини. Хто не пригадує собі хочби минулорічного величезного польського „свята моря", на якому демонстрували і польську мілітарну силу в Гдині. Ця демонстрація мала тоді дуже ясний і недвозначний протинімецький характер. Хто не пригадує собі, як тоді коментувала

вся польська преса появу німецького бальона-великана над Гдинею в день самого свята-демонстрації. А тепер... Щож тепер? — Польсько-німецькі взаємини до тої міри змінились, що на день 13. червня (середа) заповіджений до Варшави приїзд німецького міністра пропаганди Гебельса.

Гебельс, права рука Гітлера, незвичайно рухливий і підприємчивий пропагатор ідеольоґії націоналістичної Німеччини, приїздить до Варшави, щоби виголосити виклад на тему: „Про ідеольоґію нової Німеччини“. Приїздить він на запрошення „Польської Унії Інтелектуальної“. Цей цікавий виклад (чи можливий бувби такий виклад у Варшаві перед роком?) попередить відповідне слово голови „Польської Унії Інтелектуальної“ проф. Т. Зелінського. І саме тому побут міністра Гебельса в Варшаві матиме „приватний характер“.

Не дуже вірить у такий характер поїздки мін. Гебельса до Варшави французька преса. А французька агенція „Інформасіон“ подає нібито на підставі інформацій з Берліна, що німецький міністер пропаганди іде до Варшави, щоби усунути труднощі, які ще стоять на перешкоді до повної вальоризації польсько-німецького пакту порозуміння чи зближення. Ці труднощі відносяться до меншостевих справ, якими Німеччина не дуже задоволена і до господарських справ, які знову трівожать Польщу, звязуючи її торговельні взаємини з Німеччиною. А далі ця сама агенція подає дослівно: „Німецький уряд, що бажає втримати найближчий контакт із Варшавою, висилає до польської столиці одного зі своїх найкращих негоціяторів з місією прослідити спільно з польськими компетентними чинниками можливости ґрунтовнішого політичного зближення та опрацьовання підстав тіснішої співпраці між польським урядом і канцлером Гітлером у ділянці великих европейських проблем“.

Добре поінформований у таких сензаційних справах краківський „Ілюстровани Курєр Цодзєнни“ пише: „Побут мін. Гебельса в Польщі буде мати чисто приватний характер. Одначе тому, що п. Гебельс є членом німецького уряду, представники польського уряду зустрінуться з ним як на відчиті так і на терені німецького посольства, а також на бенкеті, який влаштує голова „Польської Унії Інтелектуальної“. Тойже щоденник інформує, що мін. Гебельс повторить свій виклад дня 14. червня у Кракові, тобто в осідку того самого щоденника, що виляв за час свого істнування найбільше їді та злости на польських західних сусідів німців та на їхню політику. Тепер, пристосовуючись до децидуючих для нього в Польщі настроїв, пише цей щоденник про Ґебельса у суперлятивах. Отже і на тому відтинку все змінилось, а старе поплило з водою.

Але приїзд міністра Ґебельса до Польщі став нині найбільшою сензацією дня не тільки в Польщі, але й у Парижі, Льондоні, Женеві й особливо в Москві. В цій останній цими днями помітне сильне занепокоєння з приводу того, що діється на відтинку німецько-польських взаємин. Вислідом цього занепокоєння є між іншим голоси московської преси, в яких гостро атакують польську закордонну політику і зокрема нападають на польський правлячий табор. Зате ця преса з найбільшими реверансами висловлюється про французьку закордонну політику, зокремаж про виступи Барту на розброєнній конференції. Та це на процес польсько-німецького зближування не має і не матиме ніякого впливу. Ґебельс у Варшаві буде. Наслідки його „приватної“ візити будуть скоро очевидні. А тепер про якийнебудь успіх чи неуспіх цієї поїздки у будуччині нема що говорити.

Державний переворот на Литві не вдався.

РИҐА, 7. 6. ПАТ. З Ковна надійшли вістки, що нині в ночі наказано строге поготівля гарнізонові війська під притокою нічних військових вправ. Прихильники Вальдемараса намагалися перевести державний переворот, але спроба не вдалася. Інцидент зліквідовано. Впало декілька стрілів. Тепер у Ковні спокій. До перевороту дійшло тому, що Вальдемарас намагається ввійти до уряду. Теперішній уряд під натиском військових кол згодився, що покличе Вальдемараса за члена уряду.

Японці про голод на Україні.

Цікавий голос японського часопису про голод на Україні.

Один з наших читачів надіслав нам цікавий документ: Це число японського часопису „Zin rui aizen shinbun“ („Часопис приятелів людства“) число з 23. квітня ц. р., в якому серед маси дивовижних письмових значків найшли ми зрозумілу тільки мапку України та поруч неї, обгорнену чорними лініями велику статтю. Як повідомив нас згаданий читач, „Часопис приятелів людства“ виходить у Токіо в накладі 1,200.000 що десять днів, отже належить до найбільш почитних органів Японії і як уся японська громадянська думка, прихильно ставиться до українців та їх змагань.

Далекий вістун з Японії зацікавив нас остільки, що ми просили відомого нашого письменника і знавця Японії, п. Ст. Левинського, перекласти нам рядки незрозумілого й дивовижного японського письма, що відноситься до нас. Ясно, що нема українця, якого не цікавилоб, що пишуть про нас у країні квітучої вишні.

Отже японський часопис пише:

„Небувалий в історії людства образ трагедії рідного краю.

Сьогодні Україна замінена в одну велику могилу. Більша частина населення померла голодовою смертю.

Нас повідомляють: Під чортовою владою Совітської Росії постигла Україну катастрофа, яку важко описати. Історія ще не занотувала аж такого великого нещастя. Українську республику перемінено дослівно в одну велику могилу.

Девять міліонів населення померло від голоду. Але нещастя цих цивілізованих людей тим не кінчиться і правда, що там панує людоїдство. — Проте це діється у 20. столітті, серед культурних людей. Московський уряд проміняв гуманність на варварство. Україна — це був шпихлір збіжа, країна над міру богата. Тепер українці один за одним вмирають голодовою смертю. Є небезпека, що цей нарід у цілому вигине, а в парі з приходом весни дикунство ще пошириться. Відносини є такі, що для збереження екзистенції люди примушені в ночі закрадатися на поля, щоби забезпечити собі трохи найконечнішого збіжа. Але це вважають страшною провиною і за неї карають вязницею від 5—10 років, а нерідко навіть розстрілюють.

„Дейлі Телеґраф“ приносить таку вістку між іншими, що відносяться до Росії:

„За 6 останніх місяців у південній частині Росії, тобто на Україні й на північному Кавказі, померло з голоду 10 міліонів людей або 118 частина всього населення“.

З тієї репартиції смертей в наслідок голоду бачимо, що найбільш терпить Україна.

Вістки про ці події доходять до українців, що живуть у Польщі й вони роблять всі можливі зусилля, щоб протиставитись лихові. Християнська католицька церква, політичні партії, весь загал українського народу змобілізовані й закликають увесь світ на поміч загроженій культурній країні. Вони закликають до спротиву дорогою масових протестів проти варварської системи, що загрожує винищити цілу націю.

Чи не найдеться хочби й малий голос протесту? Але ні! Культурне громадянство Европи й Америки мусить прокинутись зі своєї апатії, хочби тільки з конечности збереження торговельних взаємин.

Вже час боронити українську республику перед московським урядом. Бо якщо цивілізований світ цього сьогодні не зробить, влада демона обернеться згодом проти нього.

Хіба нема способу помогти тим, що вмирають з любови до батьківщини.

Боже, зволи їм помогти!

Закликаємо всіх людей, молимо в імя Господнє!“

Так пише „Часопис приятелів людства“ на чільному місці першої сторінки від себе. Поруч тієї статті помістив він в інших рямках це й таку вістку:

„З українського пекла.

Заклик до японського народу.

У південній частині Польщі є край Галичина. Католицька Церква тієї країни звертається до всіх народів світу у справі катастрофи голоду в українській республиці.

Апель до всіх народів світу!

Далі слідує текст відомої відозви наших владик у справі голоду на Україні і мапка України, про яку ми згадували.

Коли зважити, що Японія лежить тисячі миль від України, що має свої клопоти й інтереси — то безперечно приємно нам читати оцей голос одного з чільних японських пресових органів. **(а)**

Мін. Перацький у Львові.

ПАТ повідомляє, що в середу 6. червня ц. р. мін. Перацький приїхав вечором до Львова перевівши інспекцію в Стрию, Дрогобичі та Самборі.

Зброєння Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Міністр маринарки Свансон затвердив плян будови великого кружляка, трьох менших кружляків, двох більших і 12 менших контрторпедовців та шість підводних човнів.

Дволична гра СССР.

МОСКВА, 7. 6. ПАТ. Ґенеральний прокуратор СССР видав розпорядок зі забороною притягати до судової відповідальности інжинірів за їх фахову діяльність без згоди їх начальників. Слідство буде вести суд, а не ҐПУ, як це було дотепер. Розпорядок оголошено тому, що ҐПУ переслідувало інжинірів, головно на провінції. Розпорядок є одним з етапів повної ліквідації ҐПУ.

Співпраця Італії з Китаєм.

РИМ, 7. 6. ПАТ. Від кількох днів перебувають у Римі дві китайські місії, військова і господарська. Міжнародні політичні кола слідкують зі зацікавленням за діяльністю обох китайських місій в Італії. Побут обох місій підтверджує тільки співпрацю Італії з Китаєм в ділянці військовій, а саме в розбудові летунства і народнього господарства Китаю. Тому Італія слідкує уважливо за подіями на Далекому Сході. Італійський уряд вдержує військову місію при штабі Чанґ-Кай-Шека, який вкасиґнував на акцію в Китаю 5 міліонів лірів. Зорґанізував теж безпосередню морську комунікацію Тріест—Шанґай. Японська декларація про невтручування великодержав до політики Китаю викликала неґодування Італії. Японія, за думку Італії, не повинна бити на алярм тому, що Китай орґанізує свою збройну силу і летунство. Муссоліні вже декількома наворотами звертав увагу на японську небезпеку від господарського дампінґу. Тому італійський уряд боронить свій промисл перед заливом дешевих японських товарів високими митами.

Димісія бельґійського уряду.

БРЮССЕЛЬ, 7. 6. ПАТ. Підчас голосування над двома законопроєктами уряду, а саме про родинні додатки для державних урядовців і нагляд над чужинцями, уряд одержав менше голосів і законопроєкти перепали. Премієр скликав раду міністрів, на якій вирішено зголосити димісію уряду. Покищо король не дав своєї згоди на димісію уряду.

Арештували курієрів.

ВІДЕНЬ, 7. 6. ПАТ. Недалеко Ґмінду арештувала чеська поліція трьох націонал-соціялістичних курієрів з Мінхену, які намагалися через територію Чехословаччини завезти до Відня інструкції для австрійських гітлерівців.

Бомби на замку.

ВІДЕНЬ, 7. 6. ПАТ. Вчора вибухло кілька бомб на замку в Леопольдскроне. Всі вікна повилітали. Поліція арештувала три особи.

Хочуть вернутись до Німеччини, чи ні?

З ПРОБЛЕМ БАСЕЙНУ САРИ.

Як відомо, у Женеві апробувала Ліга Народів **французько-німецьку угоду щодо будучого плебісциту в басейні Сари.** Голосування відбудеться вже за сім місяців, **13. січня 1935 р.** Питання буде таке: Чи хочете вернутись до Німеччини, чи перейти до Франції, чи продовжити теперішню адміністрацію Ліги Народів?

Німеччина, як читаємо, зобовязалася не непокоїти населення спец. агітацією і на випадок виграної не переслідувати тих, що голосували проти прилучення до Німеччини. Буде утворений **плебісцитовий трибунал,** зложений з невтральних суддів, що буде функціонувати ще цілий рік по плебісциті. Німеччина годиться і на те, що мешканці басейну Сари мають право звертатись до Ліги Народів на подобу національних меншостей у деяких краях.

Лишаються ще такі справи: Як буде скріплена місцева поліція? Чому не передбачено утворення поліції міжнародньої? А найважніша річ: Чи голосування відбудеться **громадами,** як свого часу на Гор. Шлеську, чи теж басейн Сари уважатимуть, як того хочуть німці, **за цілість?**

В першому випадку ті чи інші громади могли би припасти Франції, або теж зберегти ще управу Ліги Народів. У другому — **прилучення басейну Сари до Німеччини неминуче,** бож там німецьке населення живе компактно масово (92 проц.).

Тепер управляє басейном Сари в імени Ліги Народів **спеціяльна адміністрація,** зложена з одного француза, одного фінляндця, одного югославянина й одного мешканця Сари, себто німця. За який місяць буде поруч неї істнувати ще уряд плебісцитовий.

Одначе влада всього краю буде в дійсности й надалі в руках великого нім. промисловця в басейні Сари **п. Рехлінга,** який є головою т. зв. **„Німецького Фронту",** організації, що гуртує майже всіх місцевих німців. „Нім. Фронт" — це організація сильна і здисциплінована; супроти неї соціялістичний „Фрайгайтсфронт" не має ніякого значіння.

Еміґрантський соціялістичний „Наєр Форвертс" пише, що перед приходом Гітлера до влади не було найменшого сумніву, що весь басейн Сари заявиться за Німеччиною. Тепер католики, соціялісти і жиди волілиб удержати нинішній стан, бо **злуки з Францією не бажає собі ніхто.** Це відповідає вповні правді, тому за 7 місяців питання буде фактично звучати так: Чи хочете вернутись до Німеччини, чи бажаєте затримати ще на якийсь час адміністрацію Ліги Народів?

Так отже населення Сари буде відповідати в дійсности на одно з цих питань.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Переговори в справі сплати воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Сенатор Тиґінґс зголосив у сенаті проект вести переговорити з державами довжниками з метою сплати воєнних довгів. Одночасно конгрес уповажнив президента Рузвельта заключувати торговельні переговори з чужими державами і підвищувати або зниживати митну тарифу до 50 прц.

——o——

Українське жіноцтво в Америці.

За американським поступом. — Самостійна праця. — Початки організації.

Загально беручи — українська жінка не становить в Америці якоїсь окремої кляси. Вона навіть не змагає до того. Навпаки: зберігаючи включно деякі народні звичаї (до страв) вона стає подібна до американського жіноцтва, наслідує його домашні, родинні й зверхні прикмети та звички. Коли в Америці зріс люксус до найвищого щабля, то українські жінки не залишились у цьому позаду. Очевидно — у них люксус мав більше примітивну форму, бо він не вкорінений, без традиції.

Молоде жіноцтво, яке тепер користає у великій мірі з середньої школи, здебільша наскрізь пересякло звичками й забаганками американських жінок. Але одночасно слід ствердити, що в останніх літах воно вступає в молодечі українські клюби: танків, співацькі, театральні і т.п. і таким чином скріплює свою національну приналежність.

У т. зв. інтеліґентських фахах небагато українок працює самостійно: ледви одна лікарка, кілька вчительок, кілька доглядачок хорих, кілька бюрових сил по приватних фірмах та урядах. Інша річ, що є жінки інтеліґентки, які працюють у фізичних фахах, як робітниці у „сальонах краси", у фризієрнях, як модельки в костюмарнях і т. п.

Зпоміж українок, які дали себе ширше пізнати в Америці як представниці мистецтва, слід назвати співачок — Марію Гребенецьку, прімадонну київської опери, п. Яремівну, сопранову співачку, що виступала у концертах „Українського Трія", Віра Баранівна, Давиденко, а покійну Наталію Гриневецьку як дириґентку. Знані піяністки — Оля Ткачуківна, Віра Стецкивичівна, Леся Маєнко; скрипачка — Люба Каськівна. Деякі неназвані тут відомі ширшому громадянству в їх власному місті.

Але всі вони (крім Н. Гриневецької) вже новітня еміграція або молодше покоління.

В 1897 р. оснувався при гр.-кат. церкві в Джерзі Сити (Ню-Джерзі) перша жіноча організація під назвою Сестрицтво св. Ольги.

Організація жіночого товариства в Америці є цікавим причинком до питання, як розвивалася національна свідомість серед завандрованих українок. Жінки, які ще не вміли гаразд зложити точного статута для свого товариства, поширювали свою організацію на інші міста. Створилися Сестрицтва св. Ольги в Нюйорку, Бруклині, Йонкерс, Блумфілд, Елизабет, Елизабет-Парт, Гекенсек, Нюарк, Пасеік та інші. Представниці тих сестрицтв робили спільні зїзди, забави, вистави. Згодом за 8 літ істнування створилося щось у роді обєднання сестрицтв під проводом Евдокії Калакуки (тепер у Скрентоні Па), яка виховала свої діти на свідомих патріотів. Це обєдання виплачувало членкиням по 2.50 дол. денно на випадок недуги, чи 100 дол. родині на випадок смерти. Щойно в 1905 р. дістало це товариство точний статут, де визначена була ціль сестрицтва — дбати про моральну й матеріяльну поміч членкинь. Матеріяльна поміч мала бути така, яку товариство вже давало до тієї пори, а моральною поміччю мали бути курси для неграмотних, „ширення згоди між американським жіноцтвом" та „ширення руського патріотичного духа". На жаль — у той час українська думка ще не була скристалізована в Америці. До головного Сестрицтва взялися жвавіше кацапи, які захопили у свої руки головну касу, а тоді це товариство як осередок перестало істнувати. Залишилися тільки деякі сестрицтва перезвалися, а деякі перетворилися на відділи допомогових товариства.

Довший час українське жіноцтво в Америці не відновляло ніяких спроб організації. Хіба в одній та другій місцевости творилися відділи допомогових товариств названі звичайно іменем Пр. Богородиці, Благовіщення, св. Анни, св. Духа, а декуди під світськими іменами („Любов", „Згода", Ольги Басарабової і т. п.). Таких відділів мав Український Народній Союз з початком 1932 р. 29 з числом жіночих членів 671. Зате 5.800 жінок належали до спільних відділів з мужчинами. Український Робітничий Союз мав у той час 9 жіночих відділів, які гуртували 222 жінок на всіх біля 3.500 жіночих членів. У „Провидінні" є поверх 2.000 членкинь, здебільша у спільних відділах з мужчинами. В Українській Народній Помочі приблизно 1.900 членкинь, з в „Згоді Братств" яких 700 членкинь. Беручи під увагу, що деякі жінки є членами в кількох допомогових товариствах, то всеж таки біля 10 тисяч окремих жінок є членами тих організацій, хоч в управах тих товариств нема більше як 1—3 жінки.

Жіночі відділи допомогових товариств мають так як інші доволі широку самоуправу. Її використовує жіноцтво головно на те, щоби підтримати товариське життя, щоби в теперішньому часі придбати дещо на допомогу до старого краю, а дещо на поміч для своїх членів у скруті. З тою метою відбуваються вечерниці, балі, театральні вистави, „пікніки" (фестини) і т. п. імпрези.

Ширіть наш часопис!

„КУРС ПРОДАЖІ".

ЯК ПРИГОТОВИТИ ЛЮДЕЙ ДО ПРАКТИЧНОЇ ПРАЦІ.

Недавно основане Товариство для дослідів над безробіттям у Львові починає свою діяльність з практичної речі — улаштовує „Курс продажі" для купців, заступників, аквізиторів і т. п.

Улаштовуючи цей курс, Товариство має на меті приспособити до торговельного заступництва й інших подібних родів економічної діяльности ту нашу інтеліґентну молодь обох полів, котра покінчивши середні (ґімназії, учительські семінарії тощо) або й вищі школи не має ніяких виглядів знайти для себе постійне заняття, як урядовців в установах, учителів у публичних чи приватних школах і т. п.

„Годі закладати крамниці, годі чекати за пультом на покупця, — каже автор одної з нагороджених статтей на конкурсі „Діла", — сьогодні мусять купці йти до консумента, показати йому товар і то такий товар і так показати, щоби купуючий набрав переконання, що його потребує і щоби рішився купити". Далі автор статті подає, як на Чехословаччині тисячі осіб трудяться цим посередницьким торговельним заступництвом, дуже добре на цьому заробляючи.

Серед нашої інтеліґенції, на жаль, дуже мало є людей, котрі пішли на цю дорогу заробітку. Всі ждуть на постійні посади урядничі, замість того, щоби власними зусиллями забезпечити собі постійне джерело утримання, от хочби з похатної торговлі.

Крім чужих фірм, яким залежить на поширенні серед нашого населення їх товарів, є вже чимало українських фірм промислових і торговельних, котрі потребують для поширення своїх виробів інтеліґентних, енерґійних, метких, а при тім солідних заступників-продавців. Приготовити таких заступників зпоміж безробітної української інтеліґентної молоді є завданням оголошеного Т-вом для дослідів над безробіттям „курсу продажі".

Головна частина програми цього курсу обіймає предмети, що мають дати слухачам таке знання, щоб, по вислову цитованого вгорі автора, консументові показати так товар, щоби він набрав переконання, що його потребує і щоби рішився купити. Зокрема на курсі будуть виклади про торговлю предметами народнього мистецтва, про торговлю творами письменства, про приєднування клієнтелі для асекураційних товариств і т. п.

Курс відбудеться в часі від 11. червня до 6. липня ц. р. в домівці РСУК, Львів, вул. Міцкевича ч. 12. Виклади відбуватимуться в пополудневих годинах від 5 до 7. Викладатимуть: п-і інж. Стефанія Чижович, д-р Любомир Макарушка, д-р Іван Ґижа, дир. Василь Пеліїв, Богдан Пшепюрський, Стефан Капустяк. Оплата за курс 15 зол. Вписи щодня від 10 до 12 год. перед полуднем, у Союзі Укр. Прив. Службовиків — Супруга, вул. Коперника 26 І. п.

Число осіб, які зголосяться на цей курс, буде покажчиком, як наші безробітні інтеліґенти дбають за приспособлення себе до нових способів заробітку, щоб здобути засоби істнування.

Великий політичний процес у Перемишлі.

ШІСНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

По промовах прокуратора й обох оборонців, виголошених попереднього дня, подав вині предсідник резюме, яке закінчив поученням лави присяглих дотично їхньої наради та голосування.

ВЕРДИКТ ПРИСЯГЛИХ СУДДІВ.

Після наради присяглих суддів проголошено їх вердикт, яким вони признали винними злочину державної зради підсудних: **Василя Боднарчика** (12 так), **Онуфрія Конкольовського** (12 так), **Василя Конкольовського** (8 так, 4 ні), **Миколу Ткача** (11 так, 1 ні), **Михайла Сабата** (9 так, 3 ні), **Петра Хому** (9 так, 3 ні), **Івана Янковського** (9 так, 3 ні), **Миколу Феника** (12 так), **Івана Кучєпу** (11 так, 1 ні), **Евгена Гарабача** (7 так, 5 ні), **Теодора Хамуляка** (8 так, 4 ні), **Михайла Хапка** (10 так, 2 ні), **Михайла Данчука** (8 так, 4 ні), **Володимира Підвірного** (8 так, 4 ні), **Мирослава Андрія Прокопа** (12 так), **Омеляна Антоновича** (10 так, 2 ні), **Ярослава Демчука** (8 так, 4 ні),**Осипу Демчуківну** (10 так, 2 ні), **Олену Фелоровичівну** (9 так, 3 ні); поповнення проступку з арт. 125 к. к. (образа президента) підсудних **Василя Боднарчика** (12 так), **Онуфрія Конкольовського** (12 так), **Миколу Ткача** (12 так); поповнення проступку з арт. 152 к. к. (образа народу і держави) **Михайла Хапка** (12 так), **Михайла Данчука** (12 так), **Івана Кучерепу** (7 так, 5 ні); поповнення злочину з арт. 154 § 2 к. к. **підс. Осипа Івашка** (12 так),

Суді присяглі заперечили тільки вину підс. Миколи Качмара та Олекси Новака.

Після перерви забрав голос прокуратор, домагаючись строгого виміру кари. Оборонці просили трибунал взяти під увагу злагіднюючі обставини при вимірі кари.

Після наради трибунал видав

ПРИСУД,

яким засудив:

1) **Василя Боднарчика** на 5 літ тяжкої вязниці і позбавлення гром. прав на 10 літ. 2) **Онуфрія Конкольовського** на 5 літ вязниці і позбавлення гром. прав на 10 літ. 3) **Василя Конкольовського** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 4) **Миколу Ткача** на 5 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 5) **Михайла Сабата** на 4 роки з позбавленням гром. прав на 10 літ. 6) **Осипа Івашка** на 3 роки тюрми. 7) **Петра Хому** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 8) **Івана Янковського** на 3 роки з позбавл. гром. прав на 10 літ. 9) **Миколу Феника** на 5 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 10)**Івана Кучерепу** на 6 літ тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 11) **Евгена Гарабача** на 3 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 12) **Дмитра Хамуляка** на 3 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 13) **Теодора Хамуляка** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 14) **Михайла Хапка** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 15) **Михайла Данчука** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 16) **Володимира Підвірного** на 4 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 17) **Мирослава Андрія Прокопа** на 7 літ тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 18) **Омеляна Антоновича** на 6 літ тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 19) **Ярослава Демчука** на 4 роки тюрми з позбавленням гром. прав на 10 літ. 20) **Осипу Демчуківну** на 4 і пів року тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ. 21) **Олену Федоровичівну** на 3 роки тюрми з позбавл. гром. прав на 10 літ.

Після проголошення присуду прокуратор поставив внесок, щоби придержати тих засуджених підсудних, що відповідали з вільної стопи. Трибунал прихилився до внеску прокуратора, що й зараз виконано.

Підс. **Миколу Качмара** та **Олексу Новака** трибунал увільнив від вини і кари.

Разом засуджено 21 підсудних на 85 і пів літ вязниці.

Присуд приняли підсудні спокійно.

Ще про студії в Бельгії.

Коломия, 5. 6. 1934.

Хвальна Редакціє!

У справі мого допису про нашу молодь у Бельгії і заміток щодо нього п. Девіновського прохаю не відмовити помістити ось що:

Всі інформації, які я подала, маю із найпевнішого джерела, бо не від одної особи, а від студенства, що студіює у Лювені. Число студентів подано мені теж там, про це зрештою переконалася наглядно, бож на фотографічній знимці, яку містимо в 11-му числі „Жіночої Долі", є їх 22 особи, а казали, що то не всі. Ціну удержання і вписів, що в цьому році доходили до 300 бельґ. франків, себто 75 зол., я провірила нарочно, бо здавалася мені неймовірною.

Розуміється, що французьку мову, хто хоче у Лювені студіювати, треба знати, таксамо як і в Парижі, а в інших краях — іншу. Цеж природне. Що спершу були деякі трудноші, згадувано мені і я пишу про це в „Ж. Д.", але що обставини тепер інші, кращі, це теж уповажнено мені подати до відома. Подаю теж адресу голови Студентської громади, у якого інформації можна справдити.

З високою пошаною

О. Кисілевська

Адреса голови Студ. Громади в Лювені: W. Todoriw, Louvain, 161 rue de Malines, Belgique.

ВИСТАВА РУЧНИХ РОБІТ У ТЕРНОПОЛІ.

Заходом філії „Союзу Українок" у Тернополі влаштовало в днях 13. до 20. травня ц. р. виставу ручних робіт, а саме вишивок хрестикових, визиних мережок, килимів, ґобелін. волічкових робіт, білих гафтів, толедо, філле, теперіфа і батік, різьби і кераміки. Виставу відкрито промовою-рефератом посла д-ра Степана Барана про національно-культурне значіння нашого народнього прикладного мистецтва. Метою вистави було зібрати ручні роботи з ділянки домашнього прикладного мистецтва, що є по приватних домах, показати їх загалові та заохотити й інших до культивування цього мистецтва і вживання його виробів замісць фабричної тандити. Вистава містилася у двох кімнатах Українського Банку і взяло в ній участь 85 осіб — [illegible] з Тернополя та кілька осіб зі сіл Тернопільщини. Всіх експонатів було 325 штук. Відвідало виставу 830 осіб, здебільша з Тернополя, між ними учениці й учні місцевої коедукаційної ґімназії „Рідної Школи". З повіту було кільканацять осіб з інтелігенції та около сто селянок, що виказали велике зацікавлення експонатами. Між відвідувачами було теж кілька осіб зпоміж місцевої польської і жидівської інтелігенції. Ґреміяльно відвідав виставу більший гурт польських професорів-географів середніх шкіл, що в цьому часі мали свій зїзд у Тернополі. Взагалі між громадянством зацікавлення виставою було доволі велике і було би вказаним подібні вистави улаштовувати у кожному нашому повітовому місті, а навіть і по більших селах, бо це без сумніву причиниться до дальшого розвою нашого прикладного народнього мистецтва, особливо щодо домашніх прикрас і народньої ноші.

Між експонатами було найбільше подушок (60), вишиваних хрестиками, низиною, гладко, яворівським стібом, теперіфа, товмацьким вирізуванням, ґобелінові і сіткові. Дальше серветок (38), ручників (28), сервет (12), макаток (12), торбинок (11), килимів (10) і 4 пари портієр, вишиваних хрестиками, низинок і гладко, кільканацять обрусів і сервет, роблених хрестиками, гафтом і полтавським вирізуванням.

Сільська публика цікавилася передовсім церковними річами, як фелони, епитрахилі, хоругви і шалі, що були вишиті хрестиками і низиною. На увагу заслуговували ручники, однаково на обі сторони вишиті хрестиками. Подобалися теж мужеські сорочки з полтавською мережкою й одна сорочка з космацькою вишивкою. Були й експонати (обруси, жіноче білля), роблені жіночим вирізуванням... До смаку публики припали теж килими, роблені хрестиками і ґоґеліною. Гарні були роботи на сітці, між іншими капа на ліжко. Були і декораційні ручники. На виріжнення заслуговують: один килим, роблений хрестиками, композиції і роботи п. Ст. Кордуби, директора місцевої промислово-торговельної кооперативи „Трикотарня"", килим, відроблений зі старого 150-літнього подільського взору п. Марією Світеньківною з Ладичина, пов. Тернопіль, полтавська сорочка (п. Водяна), ґобелінова подушка і т. д. До замітніших експонатів треба причислити і столітній шовковий шаль теперіфа, а також і деякі гачковані волічкові костюми, абажури, жіночі блюзки, светери, кравятки, торбинки, ірхові рукавички, капелюхи і т. п.

Взори вишивок були подільські, гуцульські, яворівські, товмацькі і полтавські.

Приміщення вистави було дуже тісне (дві невеликі кімнати), тому багато річей уставлено одні на других. Ціла вистава була би робила далеко більше враження, якщо її влаштувалиб у більшому льокалі.

Вистава закінчилася з успіхом, у чому заслуга пань з тернопільської філії „Союзу Українок", що вложили тут чимало хисту і праці.

Катастрофальна посуха на Поділлі.

Вчорашню вістку про посуху на Покутті доповнює наш дописувач вісткою про катастрофу посухи, яка навістила південне Поділля. Від снігу — пише він — не було ще дощу в багатьох селах заліщицького повіту. Весна була рання і тепла, люди обробилися до кінця квітня, чекають лиш на дощ, а тут вже початок червня, ярина не сходить, жита нема, пшениця схне від споду, бараболя лежить в землі наче в міху, лиш пустила кільці. Гречки і конопель ніхто майже не сіяв, а хто посіяв, витріскала, конюшина виросла на 20 цм. і вже цвите, рідонька, ані косити ані чекати. Пасовиська повисихали, на полі сумно, наче осінню.

Урожай овочів заповідався дуже гарно, але через посуху все обсипається, особливо морелі та яблока. Черешні дозріли вже з кінцем травня, на які три тижні скорше ніж у нормальних роках, одвак дрібні, без смаку та сухі.

V. Зїзд українських природників і лікарів.

відбудеться у Львові в часі латинських Великодних Свят у днях 21. й 22. квітня 1935 р. Орґанізаційний комітет Зїзду передбачує природничу й лікарську секцію. У природничій секції намічено підсекції: математично-фізичну, біольоґічну й ґеоґрафічно-ґеольоґічну. Головною темою нарад лікарської секції буде: Хороби кровообігу. Головною темою нарад природничої секції будуть: Досягнення поодиноких наук взагалі і досягнення української науки зокрема. Окрім цього в обох секціях передбачені звідомлення, доповіді та звіти з оригінальних наукових праць на вибрану тему. Оглядові реферати не можуть заняти більше як 25 мінут, звідомлення 10—15 мінут часу.

Комітет Зїзду прохає зголошувати реферати за вище подані теми до дня 31. грудня 1934. — на адресу: Бактеріольоґічний Інститут Наук. Товариства Шевченка, Львів, вул. Чарнецького ч. 24. І. пов.

Росте завзяття пацифістів.

НЮ ЙОРК, 25. травня. (Вл. кор.) Серед упадку комунізму і зросту фашизму помітний також і зріст завзяття у пацифістів. Д-р Фосдик, проповідник т. зв. Рокефелерівської церкви при Ривер Сайд в Ню Йорку, сказав вчора у своїй проповіді, що він відмовиться підтримувати війну, колиб вона прийшла і навіть готовий на вязницю.

—o—

Розвязали всі студентські корпорації.

БЕРЛІН, 6. 6. ПАТ. Тайна поліція розвязала всі студентські корпорації в цілій Німеччині. У Тібінґен розвязали найстаршу корпорацію „Свевія" тому, що не викреслила зі своїх членів двох філістрів, які оженилися з жидівками.

ВИСТАВА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБІВ У ПРАЗІ.

(Враження з вистави).

Прага, 4. червня 1934.

Від 26-го травня до 1-го червня відбувалася в Празі вистава сільсько-господарських виробів, машин і інших знарядів, потрібних у господарстві. Виставу відвідала велика скількість чехословацьких громадян, а також і чужинців. Денно проходили тут сотки тисяч народу. Одні — подивитися та потішитися здобутками, які осягнула працьовита та практична країна у галузі сільського господарства. Інші — мали бажання закупити нові удосконалені вироби техніки, так потрібні для сучасного модерного господарства. Коли перші вертали з вистави задоволені з того, що бачили, то другі верталися з порожніми руками. Річі добрі, потрібні й недорогі, а купити нема защо. Кріза. Цим словом почалася вистава, зим вона і закінчилася.

А подивитися було на що. Величезна галя заповнена зразками збіжа, переважно пшениці. Пшениця в китицях, у снопах, з довгим і коротким вусом. Перед кількома роками були ці колоски на половину менші, а тепер — неначе китяги кукурудзи. Тутже стоять дерев'яні полумиски з зерном. Оправжнє золото. Лежать ряди булок, які чим далі, то все більші й більші. Землі не прибуває, а булки ростуть. І це все господар завдячує не лише своїй пильности та знанню, але й цілому рядові гноїв, млинків, плужків, тракторів, сіялок, віялок і т. п., що також тут виставлені.

Далі йдуть виставові стайні з птицею та худобою домашнього хову. Голуби, як галицькі качки, качки — як гуси. Крілик дорівнює доброму псові. А воли... Майже на кожному з них стоїть вже тавро: закуплено Прохазкою або іншим реставратором. Від коней очей не можна відірвати. І таку гарну, розумну тварину „витискає" мотор.

Окрізь повно народу. Оглядають, дехто щось записує. Між публикою попадаються меткі, звинні обличча. Це бувші вихованці Подєбрадської Академії, дипльомовані інжинієри — тепер торговельні аґенти та комісіонери промислових фірм. Вони пропонують свій крам. Демонструють машини та прилади. На всі лади їх розхвалюють. Заохочують. Переконують і то так переконують, що аж жаль бере, що не можеш купити машини, що „сама пере", або моторового млинка. Розпитую, як іде справа. — Погано і то дуже погано. Ще такого ґешефту не пригадую, — каже захриплий полковник-інжинір. Горло пересохло, уста потріскали, а покупця чорт-ма. Годинами він тут стоїть і слухає, головою киває на знак згоди, а купити — так ні. Минулого року було краще. Тоді цього краму продав з десяток. Пару тисяч перепало до кишені. А тепер ані руш. — Чи всім нашим іде так зле — питаюся. — Ну, цього не можна сказати. Ось там у кутї наші хлопці продають всякі дрібнички і їм щастить.

Хоч і не було часу, розшукую щасливців. У павільоні, під одним дахом з волами застаю громадку людей переважно молодиць кведліковного вигляду. Видно, справді осточортіла їм підлога, що з такою увагою слідкують, як її натирає вже мабуть сотий раз наш інжинір-винахідник приладом, що „сам миє". Другі два інжиніри допомагають свому шефові: заболочують витерте начисто місце, до щітки прикручують ґуму й завпаки, а головне, приговорюють. Дехто з молодиць справді не видержує і купує. Більшість-же обіцює це зробити завтра. З однаковою усмішкою дякують інжиніри і сьогоднішнім і „завтрішнім" покупцям.

Вже на вулиці зустрічаю краяна також бізнесмена, що продає черешні. Прошу чвертку. Відмовляється. Каже, що такого краму своїм не продає. Придивляюся, справді черешні не викликують великого довіря: зелені, дрібні, прив'ялі. — А чужі купують — питаю. — Та де там купують... Насилу випросив пів кільограма. Шпачки мали втіху. Видно, наші інжиніри ще не цілком перейнялися своїм фахом і через те ще не усвідомили собі якслід принципу — „ґешефт є ґешефт".

Вистава цікавила мене головним чином тому, що я сподівався найти відділ нашого Закарпаття. Не трудно було його й розшукати. Міститься він у головній виставовій салі, в центрі, недалеко статуї президента. Яка величезна ріжниця! Там модерна техніка: мотори, трактори, тут — ручна праця: полумиски, дзбанки, забавки й інші дерев'яні вироби. Рядом — вишивки, плетянки, килими. Цілком інший світ. Часи зперед 150 років. Хіба оцей ткацький станок, або отой чотирогранний патик, на якому так докладно „виписані" усі овечки, або ґелетки бриндзі не говорять за це?!

Тихо тут, по святочному. Людей мало. Здається, приходять вони сюди лише, щоби відпочити від галасу, що панує навкруги. Розглядають гуцульські вироби. Подивляють їх красу. Хвалять вишивки, а на килими — так пані просто налітають.

Тутже виставлена одна річ, яка є виключно характеристичною власністю Закарпаття і яка дійсно заслуговує на те, щоб її тут у столиці республики показати культурному світові. Це — „мовний хаос", пан краю. А виглядає він так: без усякого порядку валяються то сям то там книжки по ріжним галузям життя на Закарпатті у мовах — українській, мадярській, словацькій, русскій, „руській", „русинській", „руснацькій" „здешній", „тутешній" і т. д. З дашком і без дашка. З „ять", з „йорчиком" і без цих історичних ознак „русскости" краю. Можна подумати, що щодо кількости мов та національностей Закарпаття старається за всяку ціну перегнати Одесу. Не знаю, чи був поплатний цей предмет на виставі. Але напевно знаю, що на Закарпатті на „мовному хаосі" роблять добрий інтерес не тільки окремі одиниці, чи гуртки, але й цілі партії.

Всеж таки залишив я закарпатський відділ з легкою душею. І з того, що я тут побачив, видно, що Закарпаття стає вже на власні ноги. Мало того, воно старається тепер надолужити „пропащий час" і наздогнати своїх більше культурних сусідів.

Д. М—ч

Страх перед Німеччиною.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. На засіданні військової комісії парляменту виголосив промову міністр війни маршал Петен. Міністр заявив, що Німеччина має вже військове летовище. Армію і поліцію збільшено. Німеччина виробляє з цілою силою пари воєнні матеріяли. Тому комісія приняла законопроект про кредити на оборону держави, а саме для міністерства війни, маринарки і летунства. Законопроект ухвалила комісія більшістю 20 голосів проти 10 голосів.

По широкому світі.

— Король В. Британії Юрій приняв мін. Саймона на авдієнції.

— Найвищий військовий трибунал відкинув відклик вбивників премієра Дуки Константінеску, Караніка і Белімаце. Таким чином присуд першого суду вже правосильний, який засудив підсудних на досмертну тюрму.

— Мін. Бек повернув з Женеви до Варшави.

— Бельґійська королева привела на світ сина-престолонаслідника.

— У Данціґу вибухла велика пожежа в маґазинах корабельних варстатів. Пожежу гасять всі вогневі сторожі. Пять людей вогневої сторожі відвезено до шпиталю.

— Розправа проти Ґереке, колишнього комісаря боротьби з безробіттям виявила, що частину фондів вжито на передвиборчу акцію в Прусах за вибором Гінденбурґа президентом.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЧЕРВНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 44

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Виїзд 600 стрільців до Волівця. — Гнітучі почування.

Після тих промов був вимарш на дворець. Тут можна було побачити, якою симпатією тішилися добровольці серед місцевого населення. Майже ціле село вийшло, щоби попрощати стрільців. Вийшла і священича родина. Майже кожний приніс якийсь дарунок для дорогих стрільців. Та й настрій серед стрільців був дуже поважний. Години, коли вони ще мали бути разом, були почислені. Я сам особисто говорив з кількома, у яких слідний був упадок духа, та пізнав, що вони точно знали, яка тяжка їх задача. Я старався додати їм духа та відваги і представити, що задача не є така страшна. А самим командантам я поручив, щоби на випадок, якби показалося, що задача не до переведення та що це була би очайдушність, не наражувати на певну загибіль себе та своїх підчинених.

Остаточно заїхав наш поїзд і ми вибралися в дорогу. Їхали ми цілу ніч, аж до Волівця (Volocs) заїхали десь около год. 9-ої рано. Я цілу ніч не замкнув ока. Казав дати собі окремий відділ III-ої кляси та на лавці рисував дальше шкіци для стеж. Робота змучила мене дуже; над раном, як приїхав, я ще не був готовий з роботою. Докінчував її у стаційній почекальні, брудній та мерзкій. Як тільки наш поїзд заїхав до Волівця і я мав зарядити висідання, прийшов до мене якийсь старшина з стац.-залізничої команди та заявив, що цей транспорт не має висідати у Волівці, але на Бескиді, одна чи дві стації дальше. Поспішив я до телефону, щоби розвідатися, чи який прийшов приказ. Одначе не міг нічого дізнатися, бо надп. Кватернік вже не був у Мукачеві, але виїхав до Волівця автом. Одначе не маючи певности, чи переданий приказ відноситься до мене, а зате маючи точний приказ чекати у Волівці на дальші зарядження, я таки велів стрільцям висідати і вичікувати приїзду надпор. Кватерніка.

Розуміється, що так і було, що ми мали чекати у Волівці, а приказ, який я дістав, був призначений для іншого транспорту. Після недовгого часу приїхав надпор. Кватернік. Коли він побачив стрільців, які мали все зі собою, що перед двома-трьома днями дістали, став говорити, що в горах, а надто при таких тяжких задачах, не може бути вояк обвантажений, а має тільки нести з собою те, що конче потрібне. А стрільцям не треба було того двічі говорити. Стали викидати все, що їм непотрібним видавалося. В одну мить площа на двірці покрилася біллям, особливо зимовим та іншими річами воєнної арматури. Нераз опісля жалували деякі стрільці, що це зробили, бо вже годі було дістати тих річей пізніше. Врешті заряджено, що відділи мають в год. 4-ій стати поза селом, звідки буде їх висилка. До тої пори можуть десь закватирувати, похарчувати та відпочати, щоби мати сили до першої нічної мандрівки.

В год. 4-ій пополудні опинились ми на площі за селом. Окружена деревами самітна площа якби надавалась до того роду прощання. Сірий, осінній день, небо вкрите хмарами спричинили, що темнота скорше настала, ніжби це було в ясний, погідний день. Воловець був уже тоді під самою лінією. Поважний гуркіт гармат було чути зовсім сильно, а тут стояло 600 молоді, добірної, цвіту народу, на те, щоби кинути й себе на жертву кровавому Молохові — війні.

І мимовільно глянув я на поважні, скуплені лиця стрільців, що були певно свідомі своєї тяжкої задачі, свідомі, що прийдеться небаром ділом зазначити, на що дотепер були лише слова. І жаль, дуже жаль мені зробився. Та не тільки самої молоді. Була ще й друга причина. Я був певний у тій хвилині, що коли стежі схочуть виповнити точно вложену на них задачу, то майже ніхто з них не повернеться назад. Та ще коби на тих 600 кінчилося! А те вже половина УСС відійшла. Відійшла, не маючи з головною командою УСС ніякого звязку. А що заповіджено, що за два-три дні мають відійти дальші стежі, то хіба не залишиться вже ніхто з УСС. Як теж я стану внаслідок такого стану справи перед нашими організаціями, перед суспільністю? Вся надія, яку ми покладали на УСС, а саме реґабілітація українського народу в Галичині, зникне. А щоби поставити другий відділ, не буде вже ані можливости, ані сили.

(Далі буде.)

Конференція представників УПР. і секретаріяту УНДО з міністром Перацьким.

У часі свого побуту у Львові (в четвер, 7. червня п. р.) запросив міністер внутрішніх справ п. Б. Перацький на конференцію сенатора Ю. Павликовського, посла О. Луцького, секр. В. Целевича і проф. В. Кузьмовича. На конференції порушив міністер Перацький кілька актуальних політичних і господарських справ, до яких зайняли становище названі представники УПР і Секретаріяту УНДО.

—o—

Перед компромісом у Женеві.

ЖЕНЕВА, 7. 6. ПАТ. Вчора передав мін. Барту Гендерсонові проєкт резолюції в домаганням продовжувати розброїну конференцію і довести до загальної конвенції обмеження зброєнь. Резолюція обговорює три питання, а саме: безпеки, летунства і виробу та продажі зброї. Тому, що в Европі деякі держави підписали трактати про безпеку, мін. Барту взиває покликати політичну комісію, яка випрацювала би загальну конвенцію безпеки. Взиває покликати комітет від летунства, який призадумавсяб над уміжнародовленням цивільного летунства, зменшив би кількість літаків і заборонив бомбардування літаками. Спеціяльний комітет складе звіт про фабрикацію і торговлю зброєю. Всі три комісії працювали з головною комісією, яка узгіднювала би цілу працю. Вкінці мін. Барту просить Гендерсона, щоби переслав пропозицію ком. Літвінова перемінити конференцію розброєння на постійну конференцію безпеки урядам до студій.

Гендерсон відкриваючи пополудневе засідання конференції заявив, що буря проминула. Його пропозиція і пропозиція мін. Барту буде підставою до дальших нарад. Мін. Барту заявив, що поворот Німеччини залежить від успіху нарад. Ніяка держава не бажає собі більше повороту Німеччини, як бажає Франція. Двері не є замкнені. Деякі делеґати висловили надію, що без Німеччини наради делеґатів не є можливі. Мін. Барту є іншої гадки. Після дискусії на внесок американського делеґата Нормана Девіса відсунено наради до пятниці.

ЛЬОНДОН, 7. 6. ПАТ. Англійська преса з вдоволенням повитала конкретні пропозиції мін. Барту. Одночасно „Дейлі Геральд" повідомляє, що в Женеві відбуваються наради з делеґатами німецького уряду про поворот Німеччини на конференцію.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Заповідають девалюацію у Німеччині.

ЛЬОНДОН. 7. 6. ПАТ. Англійська преса затривожена зниżкою німецької марки за ост. 4 дні. В понеділок фунт коштував лише 13 марок 1 фениг. Пізніше платили 13.48, а в останній хвилині 13.45. Англійські часописи підозрівають, що Німеччина нарочно йде до девалюації, щоби успішно конкурувати з В. Британією в експорті. Втеча золота з Німеччини прибрала такі загальні розміри, що звіт Німецького Банку за ост. тиждень червня викаже без сумніву запас золота не більше, як 5 міліонів фунтів. При такому покритті сумнівне, щоби німецька марка могла охоронитися перед девалюацією.

—o—

Невгнута воля Німеччини.

БЕРЛІН, 7. 6. ПАТ. Мін. Ґебельс на вічу у Ґлівіц виголосив велику промову, в якій гостро закинувся на католиків з колишньої партії центрум за змагання допустити до вирішування політичних справ. Згадав, що уряд має ще подолати багато важливих питань. Коли міжнародне жидівство думає, що міжнародньою бойкотовою акцією усуне Німеччину зі світових ринків, то помиляється. Тим представникам міжнародного капіталу слід пригадати, що гроші не завжди є сильніші від раси і волі. Німецький нарід орудує тепер силами, яких не мав у 1914 р. Нехай світ не думає, що нинішні німці це той нарід, якого представники підписували у 1919 р. мир у Версаю. Німецький нарід захоплений тепер бажанням побіди, довірям у власні сили і пламенним фанатизмом. Нині не має зброї, літаків і армії, як інші держави, щоби змірятися з деякими з них. Зате Німеччина має дещо більше, ніж інші народи, а саме: викуту в 14-тилітній недолі волю до життя. 60-міліоновий нарід стоїть як один муж біля свого вожда. Коли німецький нарід каже світові, що не хоче далі бути безборонним, то ці слова не можуть промовити без відгомону.

—o—

Чому вдавалася позичка в Злучених Державах?

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Скарб Зл. Держав повідомляє, що позичку, виложену останньо до субскрипції на суму 800 міліонів долярів, покрили сумою ок. сім міліярдів дол. Можна здогадуватися, що нібите величезний успіх нової позички треба завдячити скріпленій субскрипції банків, які є тепер під дуже поважним впливом уряду.

Співпраця соціялістів з комуністами у Франції.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. Конґрес почтових службовців запротестував проти вигнання Троцького з Франції та проти вязнення провідника німецьких комуністів Тельмана. Соціялістична партія рішила вести спільну акцію з комуністами за звільненням Тельмана.

Ширіть наш часопис!

Ще один процес ОУН у Львові.

ЧОТИРИ УКРАЇНКИ З СОКАЛЬЩИНИ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

У четвер 7. червня ц. р. почався перед судом присяглих у Львові черговий політичний процес за приналежність до ОУН. На лаві підсудних засіли чотири молоденькі та інтеліґентні панночки, а саме: **Ольга Соколовська**, абсольвентка семинарії, **Марія Ганіткевич, Марія Гук** та **Анна Романовська** — всі три учениці учительської семинарії в Сокалі.

Розправою проводить радник **Льокер**, обвинувачує прокуратор **Прахтель-Моравянський**. Боронять адвокати **д-р С. Шухевич** і **д-р В. Старосольський**.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягає всі чотири підсудні до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з. Акт обвинувачення каже, що всі чотири підсудні в 1932 і 1933 рр. належали в Сокалі до ОУН. Коли в дівочій семинарії в Сокалі знищено державні емблеми і портрети президента та маршалка Пілсудського, тоді поліція арештувала підсудну Ольгу Соколовську, бо в її помешканні найшла підчас ревізії нелеґальні видання ОУН. Підс. О. Соколовська спершу відпекувалася від приналежности до ОУН, але згодом призналась і подала прізвища дальших трьох підсудних, які після того арештовано.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Підс. **О. Соколовська** признається, що зійшлася за ввесь час з підсудними найбільше тричі і читала з ними історію та географію України. Про цілі ОУН, знає з часописів. Підсудним давала читати „Юнака" і „Бюлетин".

Прокуратор: Яка думка підсудної про приналежність Малопольщі?

Оборонець д-р Шухевич противиться допущенню цього питання і прокуратор відкликав своє питання. Зате поставив друге питання:

Прокуратор: Чи підсудна солідаризується з цілями ОУН?

Обор. д-р Шухевич ставить внесок, щоби предсідник усунув і це питання, бо нікого за його думки не можна судити.

Предсідник не прихиляється до становища оборонця і тоді підсудна відмовляє відповіди на це питання.

На запит обор. д-ра Шухевича підсудна зізнає, що псевдоніму не мала, присяги на приналежність до ОУН не складала.

Підсудні Ганіткевич, Гук і Романовська (яка тільки одна відповідає з вільної стопи) заперечують свою вину. Справді сходилися разом з підс. Соколовською, але читали й обговорювали історію та географію України.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Свідки **Станислав Козловський**, повітовий командант поліції, **Станислав Кузьміцький**, тайний агент і **Станислав Лісовський**, старший пшодовнік, всі три зі Сокаля потверджують своїми зізнаннями акт обвинувачення. Св. **Татіяна Онищук**, товаришка підсудних зізнала, що одержала „Юнака" від підс. М. Ганіткевичівної. Зрештою заперечує акт обвинувачення.

Крім того відчитано зізнання Тадея Кишжака й Адама Рахвала та відозви, брошури і реферати.

Трибунал поставив суддям присяглих чотири питання за злочин головної зради зі статті 97 § к. з. Крім того додаткове питання чи підс. Марія Гук могла розуміти караигідність свого вчинку в 1932 і 1933 р. тому, що щойно з кінцем 1933 р. скінчила 17 літ.

Обор. д-р В. Старосольський поставив внесок, щоби трибунал поставив ще додаткові питання зі статті 155 § 2 к. з., бо підсудні можуть відповідати тільки за поширювання ідеольоґії ОУН, а не за вчинки.

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРА ТА ОБОРОНЦІВ.

В год. 5-ій пополудні почав промовляти прокуратор, який домагався згідно з актом обвинувачення присуду для всіх підсудних.

Опісля промовляв обор. д-р С. Шухевич, який збивав тези акту обвинувачення. Оборонець доказував, що не всі націоналісти (-ки) належать до ОУН. Такими націоналістками, які не належать до ОУН, є саме всі чотири підсудні.

—o—

НОВИНКИ

— **Знамените гигієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 9. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26, I відчит д-ра Максимонька: Новіші погляди на повставання відриву сітківки та його лікування.

— **Поїзд до Станиславова на жіночий конгрес** що виїде 22. червня зі Львова дає місця за 6 зол. для всіх учасників конгресу та гостей (туди і назад). Ще тільки останні дні приймає зголошення „Союз Українок", Львів, вул. Підвалля 7 від год. 10—13.

— **Всі жіночі товариства та організації**, що не мають запрошень на Жіночий Конгрес, нехай звернуться за ними вчас на адресу „Союзу Українок" у Львові, вул. Підвале 7, щоб не було запізно.

— **Замкнені реколекції для студенток** відбудуться від 28. червня 18 год. до 2. липня ц. р. включно в монастирі СС. Василіянок при вул. Длуґоша ч. 17 під проводом о. протоіґумена С. Решетила ЧСВВ. Письменні зголошення складати при фірті монастиря. Оплата за удержання 6 зол. Треба мати зі собою простирадло, коцик, подушечку, нотатку і олівець. — **Виділ Марійської Дружини Студенток.**

— **Імпреза, якої в нас ще не було.** Наші найменші ученики Музичного Інституту хочуть помогти бідній дітворі і виступлять вже вкедовзі з оригінальним концертом, на якому вперше почуємо діточу орхестру, що відіграє симфонію Ромберґа. В орхестрі крім загально відомих інструментів будуть ще заступлені т. зв. „зазулька" і „соловій". Орхестрою диригуватиме Роман Согор, ученик диріґентського курсу проф. М. Колесси. Крім орхестри будуть і сольові виступи знаного вже малого челіста Івася Барвінського і малої скрипачки Лесі Деркачівної. Концерт, який буде своєрідною музичною атракцією, повинен стягнути якнайчисленнішу публику, старшу і діточу, не тільки завдяки своїй оригінальности, але й тому, що дохід з нього призначений на таку добродійну ціль як вакаційні півоселі Захоронки. Зворушливе гасло, під яким відбудеться концерт „діти — дітям", напевно стягне численну публику, що буде найкращою нагородою для виконавців а заразом заохотою у їх ідейних починах.

— **Почта на пероні** буде уладжена від 15. ц. м. на залізничих двірцях у Львові, Перемишлі і

Станиславові. В часі постою потягів подорожві можуть дістати у листоносів на пероні почтові значки і картки, а навіть телеграфічні бланкети і зараз надати картки та листи, звичайні і поручені, в обороті краевім і загграничнім, а телеграми в обороті краевім. Для пасажирів це велика вигода, бо не потребують висілати з вагону, щоби надати посилку.

— **Помер д-р Інджіх Ванічек,** найзамітніший начальник чеського сокільства. Покінчив руханкову школу в Жоанвіль у Франції (Joinville зразу начальник „Сокола" на Сміхові, а від 1892 р. начальник Союзу сокільства чеського і всеславянського. Знаний з взірцевого переводження і кермування вправами на великанських здвигах у Празі. Нераз водив чеські сокільські дружини на міжнародні руханкові змагання. Писав у час. „Соколь" і „Вестнік Сокольскі", між іншим писав про французьку боротьбу тичками і про впоряд та приказівництво. По війні був кілька літ шефом гімнастичного відділу міністерства військових справ, тому має заслуги і для організації чсл. армії. Помер Ванічек у 72 р. життя і його смерть покрила жалобою все славянське сокільство. — С. Г.

— **Катастрофа з мостом.** У звязку з заваленням мосту на Бистриці під Станиславовом повідомляють, що на мості крім моторового вальця, що втовкае дороги, і реквізитового воза находилися дві сільські фіри з опаловим деревом. На одній фірі їхав селянин Ібан Стасинець з Павелча з жінкою, а на другій Максим Гринкевич з Пасічної. Крім того ішла ще пішки одна жінка. Все те впало разом з мостом з висоти 26 метрів до ріки. Люди потовклися, найбільше жінка Стасинця, яка вмерла незабаром у шпиталі. Гринкевичеві зломило ногу. Машиніст вальця Ґуравський та його помічник Ђучак потовклися лекше і вже вийшли зі шпиталю. Ведеться слідство, що має викрити причину катастрофи. Коловий рух між Станиславовом і Галичем дальше перерваний, а для пішої комунікації вибудовано тимчасову кладку.

— **Львівська хроніка.** На Янівському цвинтарі пострілився в голову 26-літній шофер Осип Задорожний. Везений до шпиталю він умер. Самогубства доконав на гробі своєї нареченої Ірини Зеленевської, що перед кількома днями отруїлася. — На вул. Льва Сапіги напав Чеслав Панца із Замарстинова на студента університету Володимира Лехицького і зранив його тяжко ножем. Панцу арештовано.

— **Страшний злочин викрито** в селі Гавриляк пов. Городенка. Ще в березні ц. р. щез без сліду місцевий господар 60-літний Михайло Марук. Слідство викрило, що його вбила власна жінка Софія при помочі сина Стефана, яким Михайло не хотів записати частини свого маетку. Щоби затерти сліди злочину, порубали сокирою тіло на кусники, вложили до мішка і закопали в полі, де той мішок тепер знайдено. Обоїх винуватців арештовано.

— **З Польщі.** В селі Торкачев пов. новгородського згоріли 42 мешкальні доми і 72 господарські будинки. — В Люблині при вул. Грубешівській підчас родинної забави в домі Ґолзішевських чоловік посварився з жінкою і зневажив її чинно. У відповідь на це жінка кинулася з другого поверха і вбилася на місці. — В Пулавах арештовано селянина Чеслава Мязгу з Лазів, що фабрикував і пускав в обіг фальшиві монети.

— **Цікавий судовий процес** скінчився в Тарнові. Перед судом станув б. професор місцевої гімназії Казимир Бернацький, обвинувачений за те, що вибив директорові тоїж гімназії Герцігові шиби. Розправ було кілька і вони виказали, що проф. Бернацький послугувався якимсь Ґуставом Папуґою, хотячи пімститися на директорі за те, що причинився до його передчасного спенсіонування. За биття шиб директорові обіцяв дати Папузі 200 зол. Бернацький не признав своєї вини, мовлячи, що був тоді пяний. Ґустава Папуґу засуджено на один місяць арешту, а проф. Бернацького на 50 зол. гривни, бо судля прийшов до переконання, що шиби бив Папуґа, а Бернацький був тільки його інспіратором.

— **Дунай виливає.** Стан води на Дунаю такий низький, що від 50 років хроніка не знае чогось подібного. Корабельну комунікацію між Віднем і Будапештом припинено, бо за багато є мілин.

— **Пожежа на 800 літ.** В копальні нафти в Копса-Міка в Румунії вибухла наслідком експльозії тому 8 років пожежа, яка тревае досі. Про силу вогню свідчить факт, що в ночі луну видко в віддалі 100 км.. Всякі дотеперішні спроби згасити пожежу не вдалися. На думку геольоґів пожежа може потревати ще 800 літ, бо на такий час вистане нагромаджених під землею мас метану. У звязку з пожежою в Копса-Міка овочі дозрівають швидше, ніж в найтеплішиx провінціях Румунії. Знаменито вдаються виноград і черешні, що потрібують великого тепла. До тихої місцевости стягаються масами туристи, для яких палаючий „вулькан" е неабиякою атракцією.

— **Японські товари в Польщі.** На польському ринку появляються щораз частіше ріжні товари японської продукції. В останніх днях наспів до Варшави транспорт японських хемікалій і косметичних виробів. В аптиках продають японські пасти проти насікомих виробу фабрик з Йокагами. Японські товари дешевші від місцевих.

— **Альохін-Боголюбов.** 23-тя партія за світове шахове мистецтво, розіграна в Манґаймі, скінчилася перемогою Боголюбова. Альохін піддався після 54-го тягу, коли грозив йому неминучий мат. Теперішній стан 14:9 в користь Альохіна, причому є 14 ремісових партій.

— **Розправа з бандитами.** Нюйорські часописи повідомляють, що голосний бандит Ділінґер, пострах Зл. Держав, згинув від кулі поліційного скоростріλу. Поліція викрила його криївку на периферіях Ню Йорку, де він укривався з пятьма членами своєї ватаги. Швидко обставлено криївку сильним кордоном поліції з машиновими крісами і розпочався наступ. З дому , де перебував бандит з товаришами, посипався на поліцистів град крісових і револьверових куль. Два поліцисти були пострілені. Не могучи наблизитися до криївки бандитів, командант облави звелів дім підпалити. Незабаром цілий будинок станув у вогні, тому Ділінґер і пять його товаришів кинулися втікати. Коли бандити покинули криївку, поліція сипнула на них кулями з машинових крісів, від яких усі бандити разом з Ділінґером згинули. Досі поліція не видала ще урядового комунікату, який потверджував би цю вістку, тому в Ню Йорку кружляють фантастичні поголоски. Кажуть, що між застріленими бандитами не було Ділінґера, тільки його двійник. Американська опінія дожидає тепер з великим зацікавленням висліду обдукції застрілених бандитів та устійнення тотожности вбитого Ділінґера.

Відгуки дня.

„Українець".

Ішов твердим, бадьорим кроком і ніс високо над головами людей таблицю. На таблиці був напис, що за кооператива і з якої місцевости, але це неважно. Неважно й те, скільки за ним односельчан. Це може бути потрібне для орієнтації, статистики, підсумків, але не для нинішнього малого фейлетону, який має за завдання висвітлити зовсім що іншого. Себто: Чи треба так убиратися, щоби брати участь у святі і нести таблицю?

Зачнім від голови: баранкова шапка з жовтим дном і синім випуском, жовтий жупан, жовті штани, жовті чоботи а на жупані сині обшивки, а на штанах сині лямпаси, а на череві синій пояс. Аж жар бив на людей, аж сонце жмурило очі...

З якою приємністю були би впорядчики свята вилущили його з рядів, не випадало. Адже той громадянин у своїй уяві був найкраще вбраним учасником. Адже він немало наражувався, немало трудів переніс, щоб дістатися сюди, на площу Сокола-Батька, щоб ждати на сонці дві години і потім твердим, бадьорим кроком перейти перед прапором кооперації!

Якжеж робити йому таку кривду?!

Воліли зробити кривду тим, які оглядали дефіляду.

А врешті... Що винен той громадянин з якогось далекого, дошками забитого світика, що не мав кого порадитися, чи послухати чиєїсь замітки?! Видно нема в тому світику ні священика, який цікавився делеґацією на кооперативне свято, ні іншого інтеліґента, який знав хто їде в делеґації.

Примітивний громадянин уявив собі, що на таке свято треба вбратися в сине і в жовте, а тоді буде ясно всім загалом і кожному зокрема, що це українське село, а він стовідсотковий українець.

Не можна заперечити — всі повірили, тільки прикро було дивитися.

Але я напав на провінції, а Львова мов не бачу. Ще хтось подумає, а то й напише, що я льокальний патріот, бачу чуже під лісом, а свого під носом не запримічую і тим подібне.

Недалеко від мого мешкання е українська школа. Щороку відбуваються Свята Молоді і щороку попід мої вікна переходять школярики на площу. Мамо рідна! Що за маскарада! Ніби козаки, але такі, яких не увіковічнив ніякий маляр, не записали ніякі хроніки, не доховали ніякі перекази. Тільки розпалена до білости патріотична уява могла щось такого вимріяти, а залюблена рука матери вшити.

Скільки праці вимагають ті всі штудеровскробні жовті чи сині жупанці, скільки грошей іде за всі ці золоті ґальони, кутасики, спряжки і пояси! І — вибачте П. Т. Мами — все на дармо. Ваші потіхи виглядають у найліпшому разі як портієри в цирку.

І до мамів, остаточно, не маю претенсій. Любов, кажуть, є короткозора, а ще коли получена з незнанням, то таки зовсім сліпа. Але до Головної Управи „Рідної Школи" і до дирекцій — маю враження, що можу деякі претенсії видвигнути.

Чому не видадуть інструкцій, як мають бути вбрані діти на всілякі свята?

Скаже хтось: треба зараз скликувати малярів, костюмольоґів і загалом знавців. Зачнуться наради, комісії субкомісії, піде широка дискусія і справа затягнеться на роки.

В такому разі можеб без цього всього:

1) для дівчат: ґранатова спідничка і дискретно вишивана блюзка.

2) Для хлопців: ґранатові штанці і дискретно вишивана сорочка.

3) В одних і других тонка крайка.

Ніяких ґальонів, жупанів, сапянових чобіт, шапок з ріжноколіровими ворочками, бо за рік два до оселедців докотимось.

Думаю, що без тих старотеатральних і нібикозацьких атрибутів — можна зовсім гарно презентуватися, а головне: презентуватися як повнокровний українець.

Галактіон Чіпка.

Студентські справи.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ У БРНІ, Ч. С. Р.

Управа Т-ва „Українська Студ. Спілка" у Брні подае абсольвентам (кам) гімназій отсі інформації про студії у тутешніх високих школах:

У Брні є такі високі школи: університет, висока школа ветеринарна, чеська техніка, німецька техніка, висока школа аґрономічна та вища однорічна школа текстильна.

Університет з факультетами: медичним, правничим, фільософічним та природничим.

Медичні студії тревають 10 семестрів. Принятте для чужинців досить обмежене. Всіх чужинців на перший рік приймають 5 проц. на загальне число всіх кандидатів на перший рік. Українці можуть рахувати на 2—3 місця. Першенство при принятті мають ті, що покінчили гімназію з дуже добрим поступом. Звичайні вписи тревають від 24. IX. до 7. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 5. XI. Кандидати на перший рік вносять подання про приняття до медичного деканату. Подання це радимо внести через Українську Студ. Спілку найдалі до 15. IX. Такси за медицині залежать від числа записаних годин. На першім (зимовім) семестрі шкільна такса около 500 кч. Крім того чужинці платять так звану чужинецьку таксу (1000 кч.) семестрально. Від чужинецької такси можна бути звільненим до 300—500 кч. Вступних іспитів нема.

Ветеринарія. Студії тревають 4 і пів до 5 і пів року. Чужинців приймають без обмежень. Подання про приняття вносити від 23. IX. до 7. X. Звичайні вписи для чужинців 7. і 8. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 15. XI. Такси: шкільна такса 390 кч., чужинецька 350 кч. за семестр.

Чеська техніка. Виділи: а) будівельно-інжинірський (інжинірія сухопутня і водна), б) мірничий, в) машиновий, г) електротехнічний, ґ) хемічний, д) архітектурний. Студії тревають від 4—5 літ. Вписи звичайні від 24. IX. до 7. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 30. X. Такси семестрально: шкільна такса 300 кч., чужинецька 350 кч. Від оплати можна бути звільненим частинно на основі матурального свідоцтва та свідоцтва вбожества. Вступний іспит треба здавати на всі виділи (крім хемічного) з нарисової геометрії (на основі підручника Бартля — мети, клади, обороти, проніки і конструкція кривих і тіни спеціяльно). Вступний іспит треба здати до кінця жовтня. Звільнені від цього іспиту тільки абсольвенти реальних гімназій.

Німецька техніка. Має ті самі виділи, що чеська, а крім того виділ загальний з дворічним асекураційним курсом. Звичайні вписи від 26. IX. до 8. X., додаткові за доплатою 100 кч. до 20. X. Вступні іспити треба здавати на всі виділи з начеркової геометрії та вільноручних рисунків. Такси такі самі, як у чеській техніці.

Агрономія. Виділи: а) агрономічний, б) лісово-технічний. Студії тривають 4—5 літ. На лісовий виділ треба здавати вступний іспит з начеркової геометрії. Вписи та оплати, як у чеській техніці.

До впису у котрунебудь з вище згаданих шкіл потрібні такі документи: 1) матуральне свідоцтво, легалізоване польським міністерством освіти, 2) метрика, 3) дві знимки, 4) свідоцтво моральности, якщо була перерва в студіях, 5) пашпорт з позволенням від чеської поліції на побут у Брні слід предложити особисто при вписі.

Посвідку тимчасового приняття до якоїнебудь високої школи в Ч. С. Р., потрібну до одержання знижкового пашпорту та візи в чеськім консуляті, можна дістати тільки через чеський консулят. Туди й слід слати подання із документами (матуральне свідоцтво, метрика та евентуально свідоцтво моральности і 15 золотих) з проханням приняти до такої-то високої школи в Ч. С. Р. Адреса чеського консуляту у Львові: **Konsulát Republiky Ceskoslovenské. Lwow, ul. Ujejskiego 4.**

Одначе радимо всім заінтересованим у їх власному інтересі перед робленням якихнебудь заходів у чеськім консуляті в ціли одержання вище згаданої посвідки звернутися листовно до Управи Української Студ. Спілки з зазначенням, до якої школи дотичний кандидат хоче записатися.

По одержанні посвідки про тимчасове приняття, треба перед вписом внести подання до деканату школи, до якої записуєтесь, про приняття та подання про зниження оплати. Подання ці можна внести через Українську Студ. Спілку, по присланні потрібних документів та 7 золотих на видатки.

Щоб дістати візу в чеськім консуляті, потрібно там предложити: 1) посвідку про тимчасове приняття, 2) зобовязання родичів (опікунів), що будуть удержувати кандидата підчас студій 3) підписати в консуляті заяву, що кандидат точно платитиме шкільні оплати та не буде старатися про їх зниження. (Підписання цієї заяви, не виключало, що всеж таки цього року можна було бути частинно звільненим від шкільних оплат).

Життя у Брні внаслідок знижки вартости чеської валюти дешевше, як в університетських містах інших держав. Середнє місячне удержання коштує 100 золотих.

За докладнішими інформаціями звертатися на адресу: **Ukrajinsky Stud. Spolek, Brno, ul. Tivoli c. 48, CS.** На відповідь звичайним листом залучити одну міжнародню марку, на поручену — три марки.

ЗА УПРАВУ:

М. Анч, голова. В. Карачевський, скарбник

Нові книжки й журнали.

ПРАВИЛА ГРИ В КОПАНИЙ МЯЧ. Накладом Українського Спорт. Союзу у Львові. Львів 1934, стор. 32, 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Городенка:

8. VI. Корневільські дзвони.

9. VI. Залізна острога, оперета на 3 дії з побуту Усусусів 1916 р. Постановка М. Беннала.

10. VI. Ельга.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 8. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Субота, 9. VI. год. 7·30 веч. „Любко то я". Абон. 22.

Кіна.

АПОЛЬО: „Завмерлий відгомін".

АТЛЯНТИК: „Вірли в кайданах" („Мавгін"), „Прогулька по Відні".

ВАНДА: „Біла одаліска", „Палата на колісних".

КАСІНО: „Жовтий князь" (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: „Я не янгол", ревія „Дай устоньки тай до побачення".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль бідних діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Зганьблена" та ревія.

МІРАЖ: „Світло та тіни великого міста" (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Л. 14. затонула".

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАСАЖ: „Каін і Артем" (М. Горкого) та російський хор.

ПАН: „Любощі балетниці" (Еліса Лянді).

СВІТ: „Земля нічия", „Краса життя".

СОНЦЕ: „В тайній службі та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Піонірн Тексасу" за повістю Джека Льондона і Ревія.

ХИМЕРА: „Я був шпіоном".

УТІХА: „Жінка-хамелеон", ревія „Жий поки час!"

Закордонне радіо.

Пятниця, 8. червня 1934.

Льондон (342,1) 14·00 Баляди (спів, фортепян), 21·15 „Дербі Дей" ком. опера Рейнольдса, **Відень** (506,8) 13·10 Концерт, 17·40 Циг. пісні, 20·20 „Основи суспільности" песа Ібсена, **Мор. Острава** (259,1) 19·30 „Єнуфа" оп. Янячека, **Париж** (312,8) 20·30 „Чар вальса" оп. О. Штравса, **Білгород** (439,8) 19·00 Рум. авдиція (музика, спів), **Гайльсберг** (291) 21·00 „Оберон" ром. опера Вебера, **Кельн** (455,9) 16·00 Веселий концерт, 17·10 Два фортепяни, **Ослью** (1181) 20·10 Спів, **Букарешт** (365) 20·45 21·30 Рум. музика, **Будапешт** (549,5) 17·30 Арії, 18·40 Сальонова орхестра, 20·00 „Гарі Янош" оп. Кодай-Гершанія, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·00 Легка музика, 17·10 Вок. концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05, 20·45 Концерт.

Субота, 9. червня 1934.

Відень (506,8) 15·50 Концерт, 18·25 „Валькірія" оп. Вагнера, **Прага** (470,2) 14·35 Пісоньки, **Копенгаґен** (255,1) 16·41 Данські пісні, **Париж** (1649) 20·00 „Робер Макер" ком. опера Бертоміє, **Білгород** (439,8) 13·00 Пісоньки, 20·30 Вокальний вечір, **Люблянa** (569,3) 20·00 Вокальний вечір, **Берлін** (356,7) 18·45 Вокальні дуети, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·00 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 20·15 Оп. музика, **Будапешт** (549,5) 18·30, 22·20 Циг. музика, 19·35 Спів, **Міляно** (368,6) 17·10 Танк. музика, 20·45 Камер. музика, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·30 „Федора" зір. опера Джордана.

Львівське радіо.

Пятниця, 8. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Танкова музика з гр. плит, 13·05 Концерт сальонової орхестри, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Легка музика, 17·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 17·30 „Карнавал" (орхестр. трансkр.), 18·00 Педагогічні видавництва, 18·15 Естонські пісні, 18·45 Балачка в будівельній порадні, 18·55 Всячина, 19·15 Концерт Данового хору, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Муз. балачка, 20·02 Симф. концерт; в перерві: Веч. денник, „Серед книжок", 22·00 В нетрях, 22·15 Кабарет із гр. плит Юр. Тепи.

Субота, 9. червня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·10 Джезовий концерт, 13·05 Популярна музика з гр. плит, 14·00 Сільва рерум, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, спів, 17·00 Авд. для молоді „Лісові відгомони" Ст. Жеромського, радіофонізація, 17·25 Рел. концерт, 18·00 Літ. фейл. „Що читати?", 18·15 Камер. концерт, 18·45 Фейл. „Підприємець", 18·55 Мішанин при рискалі, 19·04 Всячина, 19·15 Пісоньки, 19·40 Гр. плита, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Шопенівський концерт, 20·30, 22·25 Гр. плити, 20·40 Спів у супр. фортепяну, 21·12 Легка музика, 22·00 Актуальна балачка, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27 зол.

Фунти стерлінги 26·84, фр. франки 34·96, німецькі марки 200·00, шв. франки 172·05, голяндські гульдени 359·05, бельг. франки 123·85, данціґські гульдени 172·72, шведські корони 138·05, австр. шилінги 98·00—100, рум. леї 37·50—39·00, чеські корони 22·04, ліри 45·91.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7 червня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	0·14 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·65 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 7. VI. н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·20 зол.
Кури „	I кляса	0·85 „
„ „	II „	0·50 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Замкнені реколекції для священиків у Рогатині зачинаються в неділю 17. червня год. 8. вечором. **Дня 21. червня (четвер) вечором** початок таких самих реколекцій **для дяків.** Зголошуватися негайно у о. Т. Кудрика в Рогатині. 1689

Вийшла з дому 21. травня в напрямі Жовкви хора в горячці дівчина Маруся Личка, літ 23, темношатинка, середнього росту, в гранатовому жакеті і жовтих черевиках. Хто стрінув би її або знав де вона є, чи що з нею сталося — прошу повідомити батька: Івана Личка, Мости великі, коло Львова. 1687

Вступні іспити до Державної Гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбудуться: **Дня 15. червня** передполуднем **до І. коедукаційної кляси нового устрою;** якщо того дня іспити не покінчились би, відбудуться також **16. червня** передполуднем. **Дня 18. червня** передполуднем **до II. коедукаційної кляси нового устрою, до кл. V. гуманістичного типу** і до клас **V.—VII.** давнього **клясичного типу.** В клясах від V.—VIII. коедукації нема. 1683 2—2

Конкурс на приняття кандидатів до Гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1934/35. — Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львові до **20. серпня 1934** і долучити: свідоцтво хрещення і миропомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від Уряду Парохіяльного або Деканального, точний опис життя — в ньому подати родовід, хід студій, які перейшов недуги, де перебував і чим займався від матури досі. — в поданні зазначити, чи прохає місце застережене для майбутніх жонатих, чи безженних священиків і чи готов посвятитися місійній праці. Також долучити поштові марки за 1·50 зол. на відповідь. 685

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЕКСТЕРНІСТІВ та інших учнів солідно й швидко приготовляю до іспитів. Довголітня практика. Зголошення до адмін. під „Дешево". 1676 2—2

ENGLISH lessons and conversation. Cheap vacation course. Write to adm. under „English". 1676 a 2—2

ПРИЙМУ панну студентку або урядничку на спільне мешкання. Відомість Експедиція „Діла". 2—3

БЕЗРОБІТНИЙ ДРОҐЕРИСТ, — прийме якунебудь працю може чистити вікна, доліики. Прийму старе вбрання, черевики Адм. „Діла" для „А. В."

КАМЕНИЦЮ двоповерхову вул. св. Тереси, вільне мешкання, мала готівка, продам. — Львів, Сташіца ч. 6. м. 4. між 15—17. 1691 1—1

ЛІТНИКІВ приймаю в найгарнішій гірській околиці. Ліси, ріка, гірський міт. Денно 2·50—4·00 зол. Школа в Нягрині почта Велдіж (Weldzirz) повіт Долина. 1686 1—1

ВОРОХТА — пансіон „Черемшина", — в затишнім місці, над самим Прутом, кімнати просторі. Зголошення приймає Натала Семанюкова. 1684 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Примар

Др. А. ШВАРЦ

вернувся і ординує у шкір. і венер. недугах і лікарській косметиці **Львів Словацького ч. 4.** Тел. 16-61. 1672 2—3

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Подяка.

Подобалося Всевишньому забрати до кращого життя нашу найдорожчу та Незабутню **Дарусю,** а нам лишити смуток, тугу та невтишимий біль. У тім важкім горю стрінули ми від приятелів, другів і добрих наших знайомих стільки сердечности та приязного співчуття, що вони стали для нас хоч частинно розрадою у важкому горю; вони дали доказ, що смерть Покійної відчув крім нас як втрату також ширший гурт нашого громадянства. З вдячністю згадуючи це нині, хочемо бодай у цей спосіб висказати їм нашу подяку, а за решту най Господь Всевишній їм нагородить!

У першу чергу сердечна подяка Їх Високопреосвященству Отцю Митрополитові за молитви за душу Покійниці та за приязні слова розради, Їх Преосвященствам Кир Іванові за заупокійну Безкровну Жертву та Кир Никиті за відслуження панахиди і за відправлення похорону. На Ваші руки, Отче Парох Прелате Куницький, складаємо подяку всім О. О. Крилошанам, Настоятелям Духовної Семинарії, О. О. Катехитам та всьому Духовенству за участь у похоронах, за заупокійні Служби Божі, за молитви та за вискази співчуття, а Вам, Отче Прелат, ще й за сердечне надгробне слово. Окрема від нас подяка о. Духовникові Рудьові за приготування Покійної на вічну путь.

З глибини душі дякуємо Вам, ПП. Лікарі, Товариші Покійниці, за Ваші геройські зусилля уратувати для нас те на очах погасаюче життя. Щира вдячність ПП. Професорам Чарнецькому, Панчишинові, Дир. Бурачинському, Д-рам Кордюкові, Шафранові та Мізні, а передовсім неоціненому Д-рові Біласові. Д-рові Барвінському та Д-рові Максимонькові, яким приходилось нести важкий тягар щоденного лічення.

Вдячність наша Другам нашого дому, Д-рам Надрагам і Д-рові Нінчукові за всяку поміч у тих важких для нас хвилинах.

Щиро дякуємо Виділам Українського Лікарського Т-ва, Наук. Т-ва ім. Шевченка, Т-ва Вакаційних Осель, Обнови та Марійської Дружини Студенток, Дирекціям та Вчительським Зборам Гімназії СС. Василіянок, а зокрема бувшій і тепер. Ігумені Монастиря СС. Василіянок при вул. Длугоша та сердечній М. Северині за добру память для Покійної, яку вони виявили участю в похоронах та пересланням чи особистим переданням заяв співчуття у нашому горю. Щире Спасибіг Вам, Представники Установ та шкільної молоді, за прощальні слова! Зі зворушенням дякуємо Тобі, Люба Молоді Гімназії та Семинарії СС. Василіянок, що квітами та молитвою відпроваджувала свою улюблену Лікарку на місце вічного спочинку та ще й пізніше приходила молитися на її могилі. Дякуємо теж Товаришам праці мужа Покійної, Батьківському Кружкові та учням VII. гімназії, що участю в похоронах з вінком бажали поділити біль свого товариша та професора.

Чи зможемо належно та гідно подякувати тим многочисленним Приятелям, Другам та Знайомим рідні Лежогубських та Чубатих у Львові, поза Львовом та на чужині, що одні писемно, інші устно поспішили ділити з нами наш біль? Вас, Дорогі, було так багато, що вичислити ті благородні прізвища на сторінках часопису, будоб майже неможливо; та будьте переконані, що Ваша сердечність і пошана для Світлої Памяти Покійної і співчуття для нашої втрати вирила Ваші імена глибоко у наших серцях. Ваші приязні слова лишаться довго в нашій памяти!

Проф. Микола Чубатий, муж
Стефанія та Ірена Лежогубські
мати та сестра.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.